МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ISSN 3083-6557 print

НАУКОВІ ПРАЦІ МАУП

Проблеми модернізації України

Випуск 1 (48), 2025

Київ
2025

УДК 330-339; 321.7; 159.9
М58

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 4 від 28.05.2025)

Редакційна колегія:
С. В. Храпатий (голова), д-р фіз.-мат. наук, проф.
І. А. Семенець-Орлова, д-р наук з держ. упр., проф.
Я. М. Раєвська, д-р психол. наук, проф.
С. О. Лисенко, д-р юрид. наук, проф.
А. І. Федосов, д-р мед. наук, проф.
М. І. Зубрицький, д-р. юрид. наук
О. М. Гордієнко, канд. техн. наук
В. І. Меджебель (*Чуєнко*), канд. юрид. наук
Л. М. Крива, канд. істор. наук
І. М. Капеліста (виконавчий редактор), канд. наук з держ. упр.
Є. Я. Черняк

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Міжрегіональна Академія управління персоналом.
М58 Наукові праці МАУП. Проблеми модернізації України / редкол.: С. В. Храпатий (голова) [та ін.]. Вип. 1 (48). Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2025. 686 с. Бібліогр. в кінці ст.

У збірнику висвітлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції "Розбудова інноваційних економіки, менеджменту та освіти в умовах нової соціальної реальності" (Київ, Міжрегіональна Академія управління персоналом, 20–22 травня 2025 р.).

Наведено тези доповідей учасників науково-практичної конференції МАУП з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

Видається з 2001 року.
Періодичність: 1 раз на квартал.
Засновник: *ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія управління персоналом".*
УДК 330-339; 321.7; 159.9

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2025

В. І. Чуєнко
Характеристика стандартів та нормативно-правової бази Європейського Союзу у сфері штучного інтелекту *479*

А. Барінов
Позитивні дії як чинник інклюзивного розвитку: досвід США та перспективи для освітньої політики *483*

С. Кузьмич
Вплив нової соціальної реальності на правове тлумачення MPC conditions у міжнародному комерційному праві *485*

С. В. Резнік
Огляд та подальший вплив на ведення господарської діяльності Закону України № 4196-IX *487*

Д. Євдокимов
Перспективи законодавчого посилення державної підтримки цивільних осіб, позбавлених особистої свободи внаслідок збройної агресії *489*

Н. С. Лаврик
Адміністративно-правові аспекти діяльності органів виконавчої влади у сфері підприємництва (КАП) *491*

В. В. Котов
Правові аспекти міжнародного співробітництва в рамках Європейського Союзу: вплив на державну соціальну політику *493*

О. І. Мацак
Реформування податкової системи України в умовах внутрішніх та зовнішніх викликів з метою запобігання фінансовим злочинам *495*

О. С. Лаврик
Правові механізми захисту особи при розслідуванні злочинів проти життя та здоров'я *496*

М. П. Мельник
Правові механізми захисту права власності в Україні в умовах сучасних викликів *497*

Д. О. Кірюшин
Підвищення ефективності правосуддя та врегулювання проблемних питань у сфері нерухомості в Україні *498*

В. А. Бортник
Особливості захисту інформації про фізичну особу *499*

Я. В. Голобородько
Напрями діяльності Військової служби правопорядку та проблеми у сфері підтер дисципліни серед військовослужбовців *501*

В. О. Заросило
Проблеми вивчення антикорупційного права у вищих навчальних закладах *503*

У межах дослідження проаналізовано функціонування судової практики щодо нерухомості на основі рішень Верховного Суду та судів нижчих інстанцій за останні три роки. Виявлено зростання кількості справ, пов'язаних із визнанням прав власності, скасуванням державної реєстрації, витребуванням майна з незаконного володіння та компенсацією завданої шкоди. Разом з тим, встановлено, що судова практика досі є неоднорідною, а процедури — надмірно тривалими, що знижує ефективність правового захисту .

Серед позитивних зрушень в Україні варто відзначити поступову цифровізацію реєстрів, запровадження електронного суду, розвиток спеціалізації суддів у сфері земельного та майнового права. Однак для системних змін необхідним є ухвалення нового законодавства щодо реституції, реформи реєстраційної системи, впровадження дієвого механізму компенсації за зруйноване чи окуповане майно, а також активне просування медіації як альтернативного способу вирішення спорів.

У підсумку, ефективне правосуддя в галузі нерухомості є необхідною умовою правової стабільності, інвестиційної привабливості та соціального миру. Удосконалення відповідної судової практики, запозичення найкращих європейських підходів та модернізація правових інструментів дозволять не лише зменшити кількість конфліктів, але й підвищити загальний рівень правової культури та довіри до судової системи. Умови воєнного стану вимагають оперативних та гнучких рішень, водночас не можна нехтувати фундаментальними правами власників, гарантованими Конституцією та міжнародними договорами.

В. А. Бортник

канд. юрид. наук, доц.,
завідувач кафедри адміністративного, фінансового та банківського права, МАУП

СУЧАСНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИНЦИПІВ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА

З метою більш повного пізнання наукою системи принципів доцільніше розглядати їх через призму завдань, які вони виконують для забезпечення здійснення адміністративно-процесуальної діяльності, тобто за предметом правового регулювання. Усі принципи за такими ознаками умовно можна поділити на: функціональні та організаційні.

До функціональних належать принципи, які визначають спрямованість адміністративного процесу, форму і зміст його інститутів. Це принципи: законності; гласності; об'єктивної істини; перегляду рішень органу, уповноваженого розглядати адміністративні справи; обов'язковість виконання прийнятого рішення та ін.

До організаційних належать принципи, які визначають процесуальну діяльність органів (посадових осіб), судів, уповноважених розглядати індивідуальні адміністративні справи. Це принципи: юрисдикційної підвідомчості адміністративних справ; рівності учасників адміністративного процесу перед законом; провадження процесу державною мовою; публічності (офіційності); швидкості та економічності процесу та ін.

Регулятивні властивості принципів права, незважаючи на їх абстрактний характер, без перебільшення потрібно віднести до основних найзагальніших вихідних положень, засобів, правил, що визначають природу і соціальну сутність юридичного явища. Саме виникнення принципів права як загальносоціальних, є необхідною умовою наступного їх закріплення у вигляді юридичних принципів і норм. Їх формування і правове закріплення відбувається під впливом економіки, політики, моралі, ідеології, стану суспільного життя тощо. Такі категорії як добро, честь, совість, гідність, справедливість у всіх їх проявах є критеріями оцінки поведінки людей і знаходять своє відображення у нормах права, закріплюються ними і набувають сили закону, виконання їх є обов'язковим для усіх учасників суспільних відносин.

У теорії права принципи юридичного процесу розглядаються з точки співвідношення матеріального і процесуального права, що значною мірою визначає їх сутність. Проте в юридичній літературі принципи адміністративного процесуального права як окремої галузі права не досліджувалися. Звичайна річ, адже адміністративний процес до цього часу на доктринальному рівні науковці відносять до системи адміністративного права. Тому основні дослідження з цього питания розглядаються в контексті принципів адміністративного права, державного управління та окремих адміністративних проваджень.

Не можна ототожнювати принципи галузі права, за якими формується і функціонує система, та зміст галузі права і принципи діяльності суб'єктів правовідносин, її складових частин, за якими разом із способом здійснення процесуальних дій, гарантіями забезпечення адміністративно-процесуальної діяльності та правовим статусом суб'єктів адміністративного процесу формується структура адміністративно-процесуального режиму (процесуальної форми).

Отже, йдеться про наявність двох груп (видів) принципів:

а) принципи адміністративного процесуального права:

б) принципи адміністративного процесу, або адміністративно-процесуальні принципи.

Таке розуміння права не дає підстав для його ототожнення із законом, який іноді може бути й несправедливим, у тому числі обмежувати свободу та рівність особи.

Оскільки кожний адміністративно-процесуальний принцип має свою власну цінність, є самостійним юридичним утворенням, то особливої потреби в класифікації їх за якісними відмінностями немає. Достатньо було б обмежитися суто кількісною їх характеристикою. Однак різноманітність проваджень у адміністративному процесі обумовлює й наявність принципів, які підкреслюють певні особливості адміністративного провадження та впливають на побудову адміністративно-процесуальної форми (режиму). Наприклад, не у всіх провадженнях можуть застосовуватися принципи безоплатності адміністративних проваджень, швидкості та економічності розгляду справи, добровільності звернення громадян до органів, уповноважених розглядати адміністративні справи, етичності у стосунках, підконтрольності тощо.

Принципи адміністративного процесуального права являють собою складову частину загальноправових принципів, відбивають соціально-політичний стан та потреби суспільства і держави, закріплені Конституцією та іншими законами України, є підгрунтям формування і розвитку адміністративно-процесуальної діяльності.

До них належать принципи:

- верховенства права;

- презумпції правомірності дій і вимог суб'єкта звернення та заінтересованої особи;
- верховенства закону в системі адміністративно-процесуальних нормативних актів;
- забезпечення і охорони інтересів особи і держави;
- диференціації та спеціалізації адміністративного процесу;
- відповідності норм адміністративного процесуального права України положенням міжнародно-правових актів.

На завершення слід зазначити, що дотримання принципів адміністративного процесуального права та правильного їх використання забезпечує законність та справедливість у адміністративних провадженнях.

Джерела

1. Адміністративне право України. Академічний курс : підручник : у 2 т. / редкол. : В. Б. Авер'янов та ін. Київ : Юридична думка, 2004. Т. 1. Загальна частина. С. 77.
2. *Лук'янець Д.* Про співвідношення методу адміністративного права та методів адміністративно-правового регулювання. *Вісник Харківського нац. університету ім. В. Н. Каразіна.* Серія "Право". 2010. № 845. С. 290.
3. *Джафарова М. В.* Принципи адміністративного процесуального права у новітніх умовах сьогодення: науково-правовий аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2019. № 1. С. 56.

Я. В. ГОЛОБОРОДЬКО

здобувач вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
кафедри правоохоронної та антикорупційної діяльності
Навчально-наукового інституту права ім. князя Володимира Великого МАУП

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ПРАВОПОРЯДКУ

На сьогодні питання забезпечення правопорядоку у Збройних силах України є досить важливим елементом діяльності Збройних сил України в цілому.

Слід зазначити, що питання правового забезпечення головного органу у Збройних силах України Військової служби правопорядку у Збройних силах України врегульовано багатьма нормативними актами.

Окремі дослідники визначають ряд нормативних актів які є головними у діяльності Військової служби правопорядку у Збройних силах України [1]. До зазначених нормативних документів відносять Конституцію України від 28 червня 1996 р. в редакції від 01.01.2020 р. [2], Закон України "Про Військову службу правопорядку в Збройних Силах України" від 7 березня 2002 р. № 3099-ІІІ, в редакції від 02.01.2020 р. [3], Закон України "Про Збройні Сили України" від 06.12.1991 р. № 1934-XI [4], Закон України "Про національну безпеку України" від 21.06.2018 р. № 2469-VIII [5]. Крім того є й інші нормативні документи, які певною мірою спрямовані на підвищення діяльності Військової служби правопорядку у Збройних силах України.